

Bohoslužba 1. 1. 2021

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost Ježíše Krista, našeho Pána pro nás narozeného, ať je s vámi se všemi.

Introit: *Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása! Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž ti vzdají chválu všichni lidé! Ať se národy radují, ať zaplesají, neboť soudíš lidi podle práva, spravuješ národy země. (Ž 67,2–5)*

Sestry a bratři, svět dnes slaví Nový rok, ale dle církevního kalendáře je možné pojmout dnešní den jako svátek jména Ježíš, čemuž dáme přednost, aniž bychom úplně zapomenuli na zlom v letopočtu. A protože ještě pořád trvá vánoční období, zaposlouchejme se na začátek do vánoční písně.

Píseň: 286

Modlitba: *Dobrý Bože, ty jsi nám daroval svého Syna, a dal jsi mu jméno Ježíš, které znamená Zachránce. Tak jsi nám ukázal, že on je Spasitelem světa. Pomoz nám, abychom v jeho jménu začali nový rok a abychom všim, co konáme, každý den svého života oslavovali tebe, našeho Otce. Daruj do našich srdcí nevyčerpatelnou radost, jejímž jsi pramenem a naplňuj naše dny opravdovým pokojem. Prosíme o to skrze našeho Pána a bratra Ježíše Krista, tvého Syna, který s tebou a s Duchem svatým žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.*

1. čtení: F 2,5–11

Píseň: Ž 8

2. čtení: L 2,21

Kázání

Víra v to, že Ježíš z Nazareta byl někým výjimečným, a že byl a zůstává podivuhodným způsobem spojen s Bohem, mohla v plnosti vzniknout díky velikonočním událostem. Kristův příběh byl tedy nejprve chápán a jeho smysl byl rozplétán od konce. Velikonoce jsou základní událostí v dějinách spásy. Avšak nejsou událostí izolovanou. Pro první křesťany bylo důležité nezapomenout na Ježíšovu veřejnou činnost. Jejich zájem se obrátil i k jeho narození a dětství. Ale šlo se ještě dál. Domýšlení významu Ježíšovy osoby dospělo k rozpoznání, že jeho skutečný původ dosahuje mimořádným způsobem až k Bohu. Tak vznikly výpovědi o tom, že Ježíš existoval u Boha už před svým příchodem na svět. O tom hovoří hymnus z listu Filipským, který popisuje tři období Ježíšovy existence – nejprve byl u Boha, pak přišel na zem a poté byl opět povýšen k Bohu.

Dnešní krátký úryvek z evangelia svědčí o tom, že Ježíš se stal konkrétním, jedinečným člověkem. V tomto se tedy podobal ostatním lidem. Pro některé bylo takové pomyšlení pohoršlivé. Bůh se přece nemůže stát člověkem. To by bylo pod jeho důstojnost. Pokud měl Ježíš lidské tělo, pak jen zdánlivě. Proti tomu nás však Lukáš ujišťuje, že Ježíš byl obřezán na svém skutečném lidském těle a jeho rodiče tak

naplnili požadavek Zákona. Obřízkou vstoupil do společenství Božího lidu. Narodil se jako příslušník izraelského národa, jako Žid. Obdržel jméno Ježíš, tedy *Hospodin je spása*. Jméno lidské, obyčejné, ale přesto pocházející od Boha a vydávající svědectví o jeho úkolu. Ten starobylý zpěv, oslavující Krista a jeho nelpění na svém postavení, zmiňuje v souvislosti s jeho vyvýšením, že Bůh dal Ježíšovi „*jméno nad každé jméno*“. Tedy patrně jméno své, Boží. Tím naznačil, že Ježíšův postoj je opravdu božský. Apoštol vyzývá křesťany, aby brali Ježíšův příklad vážně a inspirovali se jím. A tak si můžeme položit otázku: Která vlastnost určovala Ježíšovo jednání a měla by tedy řídit i naše smýšlení? Nebo jinak: Jak si získáme dobré jméno – před lidmi, ale hlavně před Bohem? Co je tou zásadní ingrediencí, kterou je třeba přimíchat do našeho života, aby uspěl v Božích očích? Odpovědí je slovo pokora. Jak se projevovala v Ježíšově případě, to nám ukazuje onen hymnus. Jenže pokora v provedení nás lidí vykazuje oproti pokoře božské jisté odlišnosti. Jaké jsou tedy její předpoklady? A rozumí se jí v obecném povědomí vůbec správně?

Dovolte mi nyní chvilku jazykových hříček. Pokora se latinsky řekne *humilitas*. Tomuto výrazu podobné slovo *humus* znamená *země, hlína*. A odtud již není daleko ke slovu *homo – člověk*. A tady jsme již na stopě biblickému pojetí, neboť v hebrejštině *adam, člověk*, je odvozen od slova *adama, hlína, země*. Člověk jako tvor je tedy úzce spjat se zemí. V tomto případě to jednoduše znamená, že se máme smířit se svou lidskostí a pozemskostí. Konfrontovat se s tím vším, co k nám patří, co se skrývá v našem nitru a nejsme na to třeba hrdí. Nevznášet se na oblacích iluzí, které jsme si o sobě vytvořili, ale sestoupit dolů, na tvrdou půdu skutečnosti. Přijmout pravdu o sobě. Uvědomit si svoje chyby i strach, který je v nás zakořeněn. Skutečně setkání se sebou samým je dobrou prevencí proti pýše. A to vše nepěkné, co jsme v sobě objevili, můžeme odevzdat Bohu, aby to proměnil. Nemusíme to před ním skrývat, vždyť on naše nitro dobře zná. Není to však jednoduché, pokoře je třeba se učit. Je to zkrátka dlouhý a patrně i nekonečný proces.

Pokora ovšem neznamena sebesnižování, sebezpodceňování, popírání svých schopností a dobrých vlastností. V Bohu je nám přece zaručena důstojnost, na níž smíme zakládat i své zdravé sebevědomí. Spíše ji lze chápat jako uvědomění si vlastní nedostatečnosti a neschopnosti naplnit Boží požadavky a tím i normy pravého lidství a odevzdání se jeho milosrdné lásce. Vlastními silami se k němu nedostaneme, ale důvěrou a spolehnutím ano. Jak věděli již staří církevní otcové, k Bohu se vystupuje sestupem. Pěkně to vyjadřuje obřad křtu. Rozhodnutí nechat sebe nebo své dítě pokřtít je znamením pokory – přiznáním si vlastní nedostatečnosti a toho, že potřebujeme pomoc od Boha. Zřikáme se sami sebe, symbolicky umíráme a odevzdáváme se Bohu, aby nás mohl opět přivést k životu. Když si představíme křest ponořením, pak vlastně ponoření představuje sestup dolů spolu s Kristem a vynoření je naším společným vyvýšením.

Kristův příklad jakožto měřítko pokory nás však vede k tomu, abychom pokoru nechápali jako nutnost vyhovět všem a všem se bezpodmínečně podřídít. Vyhýbat se za každou cenu konfliktům. Pokoru nelze zaměňovat s nekritickou poslušností vůči nadřazeným jedincům či institucím. Pokorný člověk se vyznačuje kromě přijetí vlastních chyb také shovívavostí k chybám a nedostatkům druhých lidí. Snad to můžeme nazvat jakýmsi realistickým postojem – vědomím, že s hříchy a nedostatky je třeba bojovat, ale na druhé straně přijetím skutečnosti, že tady všechny ty naše stinné stránky byly, jsou a budou, že tak to chodí, a naše lidské prostředky to nedokáží definitivně změnit.

Jestliže Bůh přijal v pokoře lidské tělo, pak je znakem naší pokory, když svým tělem nepohrdáme. Když je dokážeme přijmout jako nezasloužený dar. S tím mají mnozí lidé problémy. Nejsou spokojeni s tím, jak vypadají, jací jsou. Bůh dal v Kristu najevo, že nemá k lidskému tělu odpor. Rozhodl se přijmout lidskou existenci s omezeními, která k ní patří, ať již se jedná o přírodní či psychologické zákonitosti. Jeho vtělení dává našemu lidství velkou důstojnost a také poskytuje naději na proměnění všeho nedokonalého a pokaženého. Vždyť to, co vzal na sebe, může být vykoupeno. A to jistě neznamena málo.

Vyznání vin

Slovo milosti

Vyznání víry

Píseň: 529

Večeře Páně

Píseň: 697

Přímluvy: *Volejme k Bohu slovy „Prosíme tě, vyslyš nás“.*

Věčný Bože, přijmi naši chválu za vše dobré, co jsi nám prokázal během uplynulého roku. Provázej nás i naše blízké v začínajícím roce a dej nám sílu unést, cokoli na nás bude naloženo. Voláme k tobě: Prosíme tě, vyslyš nás.

Pomáhej nám jednat ke cti tvého svatého jména a chválit tě celým životem. Voláme k tobě: Prosíme tě, vyslyš nás.

Zbavuj nás všech falešných a směšných představ o tom, jaký jsi. Voláme k tobě: Prosíme tě, vyslyš nás.

Sesílej pokoj do světa plného rozporů a strachu. Voláme k tobě: Prosíme tě, vyslyš nás.

Ujímej se slabých, osamocených a nemocných. Voláme k tobě: Prosíme tě, vyslyš nás.

Posiluj ty, kdo se snaží učinit svět lidštějším a spravedlivějším. Voláme k tobě: Prosíme tě, vyslyš nás.

Dávej církvi svého svatého Ducha, aby ti sloužila v lásce, pravdě a jednotě. Voláme k tobě: Prosíme tě, vyslyš nás.

A vše ostatní, co máme na srdci, předložme Pánu v tiché modlitbě.

Ohlášky

Poslání: Ko 3,12–15

Požehnání: *At' Hospodin tě požehná a ochrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.*

Píseň: 288